

РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВЛАДА
МИНИСТАРСТВО ЗА ПРОСТОРНО УРЕЂЕЊЕ
ГРАЂЕВИНАРСТВО И ЕКОЛОГИЈУ
БАЊА ЛУКА
Трг Републике Српске 1

Број: 15.04-96-127/16

Датум: 30.11.2016. године

Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске, рјешавајући по захтјеву Инвеститора Ђорђе Јеж, Приједор, за издавање еколошке дозволе за пројекат МХЕ „Војскова“ на ријеци Војскова, општина Крупа на Уни, инсталисане снаге 245,32 kW, а на основу члана 90. Закона о заштити животне средине („Службени гласник Републике Српске“, број 71/12 и 79/15), члана 2. Правилника о постројењима која могу бити изграђена и пуштена у рад само уколико имају еколошку дозволу („Службени гласник Републике Српске“, број 124/12) и члана 190. Закона о општем управном поступку („Службени гласник Републике Српске“ број 13/02, 87/07 и 50/10), д о н о с и

Р Ј Е Ш Е Њ Е

1. Даје се Инвеститору Ђорђе Јеж, Приједор, ЕКОЛОШКА ДОЗВОЛА за пројекат МХЕ „Војскова“ на ријеци Војскова, на локацији к.ч. број 1306 к.о. Доњи Петровићи и к.ч. број 80 к.о. Арапуша, општина Крупа на Уни, инсталисане снаге 245,32 kW.
2. Погони и постројења за које се издаје еколошка дозвола су:
  - 2.1. Хидроенергетско постројење које чине сљедећи елементи:
    - водозахват, хоризонталних габарита 28,35 x 4,80 m;
    - деривациони цјевовод, дужине око 374 m;
    - машинска зграда, хоризонталних габарита 7,50 x 8,00 m;
3. Инвеститор Ђорђе Јеж, Приједор дужан је да:
  - 3.1. Испуни основне обавезе заштите животне средине, у складу са чланом 83. Закона о заштити животне средине током рада и престанка рада постројења.
  - 3.2. Примјени мјере ублажавања негативних утицаја на животну средину и мониторинг емисија, током рада и престанка рада постројења, у складу са достављеном документацијом за издавање еколошке дозволе, а посебно:
    - 3.2.1. Мјере за заштиту ваздуха
За вријеме изградње:
      - Код организовања градилишта и извођења радова у току изградње користити савремену праксу и средства те предвидјети кориштење уређаја, возила и постројења која су, према европским стандардима, класификована у категорију са минималним утицајем на околину.

- Теретна возила и друга возила, који ће одвозити/довозити грађевински материјал и слично, прије изласка на саобраћајнице очистити од остатака земље која се може наћи на точковима возила, у складу са Законом о основима безбједности саобраћаја на путевима у Босни и Херцеговини („Службени гласник БиХ“, број 06/06).
- Извршити прекривање церадом возила који превозе изразито суви прашинасти материјал уколико возило иде у јавни саобраћај.
- Брзину и рад транспортних средстава прилагодити условима пута.
- Вршити техничке прегледе машина и возила која ће се користити приликом изградње објеката.
- Користити уређаје, возила и постројења која су класификована у категорију са минималним утицајем на квалитет ваздуха.
- Обавезно користити нискосумпорна горива као енергенте.
- Примјенити све мјере током извођења грађевинских радова (ископ, утовар и истовар материјала) за спречавање дисперзије лебдећих честица на локацији, и примјењивати све мјере заштите којима се емисије лебдећих честица доводе у граничне вриједности (оптимална влажност материјала, квашење и орошавање материјала).
- Редовно одржавати и квасити приступне и друге градилишне путеве као и манипулативне платое.
- У циљу оцјене утицаја на стање квалитета ваздуха при извођењу радова на изградњи предметне мале хидроелектране пратити концентрацију загађујућих материја у ваздуху.

У току експлоатације:

- У току експлоатације предметог енергетског постројења нису потребне посебне мјере заштите ваздуха јер је технолошки процес производње електричне енергије такав да нема утицаја на ваздух.

3.2.2. Мјере за заштиту вода и земљишта

У току изградње:

- Није дозвољено извођење радова којим би се реметио или мијењао правац водотока, као ни радови на регулацији ријечиог корита без претходне сагласности надлежних институција.
- Извршити мониторинг параметара квалитета површинских вода ради утврђивања „нултог стања“.
- Квалитет воде по изласку из хидроцентралне треба бити бар истог квалитета воде који се у њу упушта.
- Пратити вриједности параметара квалитета воде аутоматском мјерном опремом на локацији водозахвата и машинске зграде.
- **Пројектном документацијом урадити техничко рјешење које ће обезбиједити несметано функционисање постојеће воденице на водотоку ријеке Војскове, а коју мјештани мјесних заједница Доњи Петровићи, Осредак и Средњи Дубовик користе за своје потребе од осамдесетих година прошлог вијека.**
- **Омогућити несметан приступни пут воденици на водотоку ријеке Војскове, као и до сада.**

- За грађевинске раднике на локацији обезбједити покретне преносне еколошке санитарне тоалете и у сарадњи са надлежном комуналном службом редовно их одржавати и празнити.
- На градилиштима и за транспорт опреме и материјала искључиво користити технички исправну механизацију и превозна средства.
- Забрањује се дистрибуција горива на предметном локалитету због могућности загађења животне средине.
- На предметној локацији поставити посуду за адсорбент (пиљевина, пијесак, екопор) у случају просипања нафте и нафтних деривата.
- Отпад настао упијањем нафте и нафтних деривата посебно одлагати и третирати као опасан отпад у договору са надлежном службом.
- Успоставити систем адекватног управљања отпадним водама већ у фази организације градилишта тако да се прилазне саобраћајнице и манипулативне површине изграде на начин да буде обезбијеђен одвод површинских вода и да су прилагођене предвиђеној фреквенцији и терету транспортних возила који ће се кретати на наведеној локацији.
- Добром организацијом и надзором минимизирати могућност инцидентног загађења воде због немарности особља.
- Вишак материјала након изградње предметног постројења не смије се истресати у водоток.
- Површине на локацији редовно чистити и одржавати уредним.
- Прање и одржавање радне механизације не обављати на предметној локацији.
- Обавезно се придржавати смјерница (провођење мјера управљања водног ресурса) и услова који су дати у водној сагласности - дозволи.
- Правилно одлагати комунални отпад (у затворене канте) до преузимања од стране надлежне комуналне службе.
- Заштитити површине осјетљиве на ерозију средствима стабилизације која спречавају ерозију и наношење еродираниог материјала у водоток, прије свега на обале потока на којима ће се изводити највећи обим грађевинских радова.
- Предузимати активности у циљу заштите постојеће вегетације.
- У случају појаве ерозивних процеса подузети хитне мјере стабилизације тла.
- Сав материјал од ископа који неће бити употребљен у току грађевинских активности депоновати на за то предвиђеним локацијама и заштићеним од појаве ерозије.
- Квалитетнију земљу из ископа користити за рекултивацију околног земљишта и насипа тако да се сав материјал од ископа који неће бити употребљен у току грађевинских активности депонује на за то предвиђеним локацијама и заштити од ерозије.
- Избјегавати деградацију тла изван пројектом дефинисаног простора, те засјецање нагиба, узимање грађевинског материјала из падина подложних клизању уз примјену најбоље расположиве технологије и инжењерске технике.

У току експлоатације:

- Одговарајућим хидролошким анализама за протоке при малим, средњим и великим водама, као и за гарантовани еколошки прихватљив проток и његово тачно дефинисање.

- Обезбедити еколошки прихватљив проток иза преградног профила односно правилно управљати испуштањем воде намјене одржавању еколошког минимума у циљу одржавања живота акватичких заједница, устаљеног режима и квалитета воде у водотоку низводно од објекта водозахвата МХЕ.
- Поштовати водопривредни и биолошки минимум у циљу заштите комплетног екосистема, поготово у супшим периодима уз његово праћење аутоматским мјерним инструментима.
- Израдити упуства режима рада са посебним приказом за период малих и великих вода.
- Пратити хидролошке параметре (водостај, проток) аутоматским водомјерним станицама на локацији водозахвата и машинске зграде.
- Квалитет воде по изласку из хидроцентрале мора бити бар истог квалитета воде који се у њу упушта.
- Спровести мјере заштите воде у сливу уклањањем потенцијалних загађивача, спречавањем деградације обрадивог земљишта, контролом експлоатације шума и извођењем антиерозивних радова.
- Провести мјере управљања водног ресурса сагласно водној дозволи.
- Правилно уредити привремену депонију плутајућег наноса у смислу позитивних начела заштите животне средине, или прикупљени отпад одлагати у намјенске контејнере веће запремине, до преузимања сакупљеног отпада од стране надлежне комуналне службе.
- Онемогућити приступ депонији неовлашћеним лицима и спријечити неконтролисано разношење сакупљеног отпада.
- Извршити издвајање корисних компоненти из плутајућег наноса (нпр. дрво).
- Извршити анализу физичко-хемијских параметара муља из таложника у току пробног рада постројења.
- Уколико испуштање муља у водоток ријеке Војскове и резултати анализе његових физичко-хемијских параметара указује на могућност негативних утицаја муља на квалитет воде, примјенити другу мјеру збрињавања муља, као што је одлагање истог на санитарној депонији.
- Атмосферске воде са кровних и манипулативних површина водити канализационом мрежом до корита водотока који пролази поред предметне локације, а служи као реципијент атмосферских вода са околног земљишта.
- Испод трансформаторског постројења машинске зграде, као и испод турбине изградити непропусне танкване, уљне базене запремине довољне да могу примити сво евентуално исцурјело турбинско или изолационо уље из трансформатора у машинској згради.
- У циљу заштите квалитета воде ријеке Војскова, инвеститор је дужан током изградње и рада предметног постројења обавјештавати становништво, постављати писане забране о употреби површинске воде у случају загађења и извјештавати Агенције за воде Републике Српске о измјењености квалитета воде које су наступиле.
- **Само пречишћене воде испуштати у крајњи реципијент у складу са Правилником о условима испуштања отпадних вода у површинске воде („Службени гласник Републике Српске“, број 44/01).**

3.2.3. Мјере за заштиту од буке

У току изградње:

- Грађевинске радове који производе велику буку изводити у одређеним временским интервалима у изводити их у планираном радном времену.
- Забрањено је коришћење грађевинских машина у ноћном периоду и ограничити их на радне сате и дане у седмици.
- Радници на градилишту морају користити заштитну опрему против буке.
- У случају да поједине машине прекорачују дозвољене вриједности нивоа буке не користити их, односно користити технички исправну механизацију.
- Користити машине са смањеном емисијом буке у животну средину и извршити подизање зеленог појаса, уз правилан одабир и диспозицију вегетације у циљу формирања заштитних баријера.

У току експлоатације:

- У циљу спречавања емисије прекомјерне буке из објекта редовно пратити исправност и одржавати техничке стандарде инсталиране опреме и уређаја.
- Машинска зграда као највећи извор буке мора бити звучно изолована тако да спријечи ширење буке у животну средину.
- Нису потребне посебне мјере заштите становништва од буке у периоду експлоатације малих хидроелектрана, а у току ремонта радници морају користити заштитна средства ради заштите од буке.

3.2.4. Мјере за управљање отпадом

- Најстроже је забрањено депоновање било које врсте отпада на предметној локацији.
- Сав вишак земље, настао у фази припреме терена уклонити са локације и депоновати на мјесто и под условима које утврди надлежна комунална служба.
- Селектовано сакупљати грађевински и комунални отпад.
- На локалитету поставити довољан број контејнера за сакупљање комуналног отпада, а затим одвозити у сарадњи са комуналним предузећем у складу са уговором о сарадњи.
- Уколико дође до неконтролисаног истицања опасних материја (гориво, уље) обезбиједити довољне количине адсорбенса и адекватне посуде за прихватање горива, а даљи третман овог отпада вршити од стране овлашћене институције, која мора да обави уклањање опасних материја и санацију терена у складу са одредбама Закона о управљању отпадом („Службени гласник Републике Српске“, број 111/13 и 106/15).
- Искориштене нафтне деривате (уља и мазива) сакупљати и складиштити у металну бурад, заштићену од атмосферског утицаја и приступа неовлашћених лица, до збрињавања са овлашћеном институцијом.
- Придржавати се Плана управљања отпадом припремљеним у складу са чл. 22. Закона о управљању отпадом („Службени гласник Републике Српске“, број 111/13 и 106/15).
- **Уговоре са овлашћеним институцијама за збрињавање отпада, у складу са Каталогом отпада („Службени гласник Републике Српске“, број 19/15), закључити у складу са Правилником о условима за пренос обавеза управљања отпадом са**

произвођача и продавца на одговорно лице система за прикупљање отпада („Службени гласник Републике Српске“, број 118/05 и 106/15).

3.2.5. Мјере за заштиту пејзажа

- Ограничити крчење и скидање вегетације само на површинама гдје је то неопходно.
- Објекти МХЕ (машинска зграда) мора да буду минималних габарита у којима је могуће развити предвиђени процес производње.
- Пројектом прилагодити материјализацију објеката МХЕ (у спољној обради избјегавати употребу видљивог бетона, лима, пластичних материјала и сл.), а за облагање предвидјети природне материјале (камен, дрво) како би се објекат уклопио у природно окружење.
- Послије завршетка изградње објекта спровести мјере рекултивације и санације терена, на начин да подсјећа на првобитно стање.
- Око главних преградних објеката, простор хортикултурно уредити на начин да се визуелно оплемени.
- Обале предметне локације уредити и фитосанационо обезбједити ради што складнијег уклапања објекта у окружење.
- Одржавати зелени појас у функцији смањења негативног утицаја на пејзаж.
- Трасе будућих далековода којима ће МХЕ бити спојена са главним водовима електроенергетског система морају бити пројектовани уз минимално нарушавање природних и амбијенталних вриједности.
- Новоизграђени цјевовод укопати, канал вратити у првобитно стање, а за стабилизацију корита користити биолошке методе за осигурање обала.
- При пројектовању предвидјети максимално коришћење постојећих приступних путева који се након завршетка радова морају вратити у првобитно стање.
- Сав вишак земље настао у фази припреме терена, уклонити са локације и депоновати на мјесто и под условима које утврди надлежна комунална служба.
- Није дозвољено извођење радова којим би се реметио или мијењао правац водотока, као ни радови на регулацији ријечног корита без претходне сагласности надлежних институција.
- Забрањује се извођење било којих других радова осим предвиђених пројектом.

3.2.6. Мјере за заштиту флоре и фауне

- У току грађења водозавата искрчити сву вегетацију са површина на којима ће се градити објекти.
- У циљу заштите вегетације и непотребног уништавања биљног фонда на овом подручју, неопходно је ограничити крчење вегетације и кретање грађевинских машина, механизације и транспортних средстава искључиво у простору одобреном по Главном пројекту.
- У циљу заштите околине фауне и њеног што мањег узнемиравања користити технички исправну механизацију са што мањим степеном емисије штетних продуката сагоријевања, буке и вибрације, те организацијом градилишта и фазним начином изградње водозавата омогућити пролазе, приступе појилиштима, хранилиштима и сл.

- Што већи дио објекта реализовати у кориту за велике воде тј. на сувом, а затим у маловодном дијелу године под заштитом привремених загата, а затим реализовати дио објекта који се налази у почетном дијелу корита.
- На објекту водозахвата предвидјети објекте за прелаз риба тзв. рибље стазе.
- Њихов задатак је да омогуће несметану лонгитудиналну миграцију риба, односно да обезбједе несметани прелаз из једне акваторије у другу.
- У погледу заштите флоре и фауне, као и цијелокупног акватичног екосистема ријеке Војскова, неопходно је дефинисати објекте, параметре и локалитете за успостављање трајног мониторинга, како у току извођења радова, тако и у фази експлоатације, у оквиру којег детаљно треба описати мјере заштите вода, шума и земљишта.
- Приступ тим објектима мора да буде физичким препрекама онемогућен несавјесним појединцима, који би могли да злоупотребе те објекте за криволов.
- Обавеза мониторинга рибљих популација.
- Пошто се у близини извора ријеке Војскове регистроване су јединке барске корњаче *Emys orbicularis Linnaeus*, које се налазе у Уредби о Црвеној листи заштићених врста флоре и фауне, посебну пажњу посветити заштити наведене врсте.
- У сарадњи са надлежном организацијом за газдовање рибљим фондом, извршавати периодично порибљавање ријеке аутохтоним рибљим врстама.
- У случају евидентне штете по рибљи фонд и друге акватичне организме, а који настану као посљедица извођења радова на предметној локацији или рада предметне хидроелектране, одговорно лице је обавезно извршити надокнаду и урадити програм санације екосистема сходно Закону о рибарству и Закону о заштити природе.
- Евентуалне поремећаје природне равнотеже природног прираста пратити и одржавати на оптимуму (однос салмоноидних и ципринидних врста риба и сл.).
- Одржавати систем за спречавање продирања риба у постројење хидроелектране.
- Одабрати турбине са заштитом за рибе (концепција: одвраћање риба од кретања у правцу турбина), што је према савременим стандардима изградње таквих објеката у земљама са највишим захтјевима очувања еколошког окружења.
- Конструктивно - архитектонским рјешењима водозахвата, таложника и водне коморе, прије доводног цјевовода, потребно је ријешити улазак рибље млађи у систем хидроелектране.
- На преградним мјестима изградити тзв. објекте који ће омогућавати еколошки прихватљив проток, који се утврђује на основу хидролошких особина водног тијела за карактеристичне сезоне, као и минимални средњи мјесечни проток деведесетпетпостотне обезбјеђености, на основу члана 65. Закон о водама, тако да се у току експлоатације овог хидроенергетског објекта безусловно поштује водоводни и биолошки минимум у циљу заштите цијелог екосистема, поготово у сушном периоду, те проводити мјере управљања водним ресурсима, сагласно водној дозволи.
- Због заштите рибљих врста организација градилишта се мора обавити уз сљедеће услове:
  - Радови унутар водотока се морају обављати тако да се избјегава замућивање воде у што већој мјери, јер је посљедица замућења воде смањење количине

раствореног кисеоника у води што, може имати велике посљедице по живи свијет водотока.

- Због наведеног радове унутар водотока који доводе до замућења воде изводити у етапама и то тако да се прекида са радовима до потпуног избистрења водотока, више пута у току радног сата.
- Све вријеме током грађења мора се обезбједити несметана проточност корита, како не би биле угрожене рибе на низводним дионицама.
- При изградњи привремених загата у току ријеке, ради реализације фазе преграђивања основног корита, предузети све мјере за заштиту риба.
- Евентуално заробљавање рибе унутар привремених загата се морају под контролом чланова риболовачке организације пребацити у проточни дио корита.
- Све активности на градилишту које имају интеракције са рибљим популацијама морају се обављати у кординацији с риболовачком организацијом и инспектором за екологију.
- Приликом извођења радова, а и у фази пројектовања, посебну пажњу посветити могућим рјешењима миграције риба (рибље стазе, рибљи лифтови и методе порибљавања).
- Кота испуста воде за обезбјеђивање биолошког минимума мора да буде испод коте водозахватног канала.
- Придржавати се свих мјера заштите вода, јер оне уједно представљају и мјере за заштиту акватичних организама.
- Придржавати се мјера заштите загађења ваздуха, јер оне уједно представљају и мјере заштите флоре и фауне.

3.2.7. Мјере за заштиту здравља људи

- Постављањем писаних забрана обавјестити становништво о забрани употребе површинске воде за пиће.
- Инвеститор је дужан обезбиједити и вршити редован годишњи мониторинг са акредитованим Центром за зрачење Института за јавно здравство Републике Српске, како би се обезбиједило праћење нивоа и јачине електромагнетних зрачења.
- Током градње радницама се треба обезбиједити лична и колективна заштита на раду и здравствена заштита у надлежној здравственој установи.
- У случају да вода у санитарним чворовима није хигијенски исправна у складу са законским регулативом, обавезно мора стајати натпис „Вода није за пиће“, а запосленима обезбиједити хигијенски исправну воду за пиће.
- Разрадити сценарије за потенцијална ванредна стања (људски фактор, елементарне непогоде мањих и већих размјера) и предложити мјере смањења негативних посљедица по животну средину и здравље становништва који морају бити комплементарни са општинским плановима за елементарне непогоде и спрјечавање разорних посљедица по становништво и заједницу уопште.
- Разрадити посебан план вертикалне и хоризонталне одговорности у случају настанка било које врсте инцидента и предложити мјере превенције.
- За обавјештавање становништва постављати писане забране о употреби површинске воде ријеке Војскове.

3.2.8. Мјере за заштиту културно – историјског и природног наслеђа

- Уколико се у току радова наиђе на археолошки локалитет, а за који се претпоставља да има статус културног добра, о томе обавијестити Републички завод за заштиту културно-историјског и природног наслеђа и предузети све мјере како се културно добро не би оштетило до доласка овлашћеног лица (члан 82. Закона о културним добрима, „Службени гласник Републике Српске“, број 11/95).
- Уколико се у току радова наиђе на природно добро које је геолошко-палеонтолошког или минералошко-петрографског поријекла, а за које се претпоставља да има статус споменика природе, обавијестити Републички завод за заштиту културно-историјског и природног наслеђа и предузети све мјере како се природно добро не би оштетило до доласка овлашћеног лица (Закон о заштити природе, „Службени гласник Републике Српске“, број 20/14).

3.2.9. Мјере које се предузимају у случају инцидентних ситуација

- Приликом градње објеката хидроелектране прибавити атесте свих материјала који се уграђују у наведени објекат.
- За извођење радова на изградњи објекта обезбиједити стручни кадар који поседује верификацију издату од надлежне институције.
- Приликом пројектовања, градње и функционисања предметног објекта примјенити сва законска рјешења из области заштите од пожара како у области грађевинарства, тако и у области електро и машинских инсталација, а на изведено стање прибавити атесте од овлаштене институције.
- У случају пробоја и истицања трансформаторског уља предвидјети изградњу бетонске уљне јаме која може да прими сву количину уља без расипања у случају екстремног истицања.
- На градилишту располагати са неутрализирајућим средствима за евентуално проливена горива и мазива.
- У сврху заштите од пожара стално проводити мјере заштите од пожара, имати исправна средства за заштиту од пожара и оспособити људе за поступање у случају пожара, а све у складу са Законом о заштити од пожара („Службени гласник Републике Српске“, број 74/12).
- Уколико се изградњом објекта појави било који негативан утицај на здравље људи и животну средину обавезно извршити обавјештавање у складу са одредбама Закона о заштити животне средине („Службени гласник Републике Српске“, број 71/12 и 79/15) и надлежностима Министарства здравља и социјалне заштите Републике Српске.
- Током експлоатације постројења поштовати гарантовани еколошки минимум, један од круцијалних фактора заштите цијелог екосистема, нарочито у сушном периоду.
- У случају ниског водостаја који би могао прво угрозити утврђени технолошки минимум турбине, обуставити рад МХЕ, односно успоставити мониторинг система режима вода и система интерног надзора и обезбедити безусловно осигурање испуштања гарантованог еколошког и биолошког минимума, те проводити мјере управљања водним ресурсом.

3.2.10. Мјере након затварања и престанка рада постројења

- Локације постројења вратити у задовољавајуће стање, уклонити сав материјал и терен локације потпуно рекултивисати (затравнити, нанијети слој хумуса и озеленити предметну површину).

3.3. Одговорно лице је дужно да предузме и остале активности и мјере за смањење утицаја на животну средину из предметног комплекса, а које су наведене у Доказима уз захтјев за издавање еколошке дозволе.

4. Приликом изградње предметног постројења или рада постројења не смију се прекорачити граничне вриједности за загађујуће материје и то:

4.1. Вриједности квалитета ваздуха морају бити усклађене са граничним вриједностима нивоа загађујућих материја у ваздуху утврђене Уредбом о вриједностима квалитета ваздуха („Службени гласник Републике Српске“, број 124/12).

Граничне вриједности, толерантне вриједности и граница толеранције за заштиту здравља људи за сумпор-диоксид, азот-диоксид, суспендоване честице (PM₁₀, PM_{2.5}), олово, бензен и угљен-моноксид:

Период узимања средње вриједности мјерења	Гранична вриједност	Граница толеранције	Толерантна вриједност
Сумпор-диоксид			
Један сат	350 µg/m ³	150 µg/m ³	500 µg/m ³
Један дан	125 µg/m ³	-	125 µg/m ³
Календарска година	50 µg/m ³	-	50 µg/m ³
Азот-диоксид			
Један сат	150 µg/m ³	75 µg/m ³	225 µg/m ³
Један дан	85 µg/m ³	40 µg/m ³	125 µg/m ³
Календарска година	40 µg/m ³	20 µg/m ³	60 µg/m ³
Суспендоване честице PM₁₀			
Један дан	50 µg/m ³	25 µg/m ³	75 µg/m ³
Календарска година	40 µg/m ³	8 µg/m ³	48 µg/m ³
Суспендоване честице PM_{2.5} СТАДИЈУМ 1			
Календарска година	25 µg/m ³	5 µg/m ³	30 µg/m ³
Суспендоване честице PM_{2.5} СТАДИЈУМ 2			
Календарска година	20 µg/m ³	-	20 µg/m ³
Олово			
Један дан	1 µg/m ³	-	1 µg/m ³
Календарска година	0,5 µg/m ³	0,5 µg/m ³	1 µg/m ³
Бензен			
Календарска година	5 µg/m ³	3 µg/m ³	8 µg/m ³

Угљен-моноксид			
Максимална дневна осмочасовна средња вриједност	10 mg/m ³	6 mg/m ³	16 mg/m ³
Један дан	5 mg/m ³	5 mg/m ³	10 mg/m ³
Календарска година	3 mg/m ³	-	3 mg/m ³

Циљна вриједност за суспендоване честице PM_{2.5}

Период узимања средње вриједности мјерења	Циљна вриједност
Календарска година	25 µg/m ³

Циљна вриједност за приземни озон

Циљ	Период рачунања просјечне вриједности	Циљна вриједност
Заштита здравља људи	Максимална дневна осмочасовна средња вриједност	120 µg/m ³
Заштита вегетације	Од маја до јула	18 000 µg/m ³

Циљна вриједност за арсен, кадмијум, никл и бензо(а)пирен

Загађујућа материја	Циљна вриједност
Арсен	6 ng/m ³
Кадмијум	5 ng/m ³
Никл	20 ng/m ³
Бензо(а)пирен	1 ng/m ³

4.2. Дозвољени нивои вањске буке према Правилнику о дозвољеним границама интензитета звука и шума (Сл. лист СРБиХ, бр. 46/89):

Подручје (зона)	Намјена подручја	Највиши дозвољени ниво вањске буке (dBA)			
		Еквивалентни нивои		Вршни нивои	
		дан	ноћ	L ₁₀	L ₁
I	Болничко, љечилишно	45	40	55	60
II	Туристичко, рекреацијска, опоравилишно	50	40	60	65
III	Чисто стамбено, васпитно-образовне и здравствене институције, јавне зелене и рекреацијске површине	55	45	65	70
IV	Трговачко, пословно, стамбено и стамбено уз саобраћајне коридоре, складишта без тешког транспорта	60	50	70	75
V	Пословно, управно, трговачко, занатско, сервисно (комунални сервис)	65	60	75	80

VI	Индустријско, складишно, сервисно и саобраћајно без станова	70	70	80	85
----	---	----	----	----	----

Дјеловање буке изван локације постројења не смије да прелази дозвољену границу за трећу зону утврђену према намјени подручја.

4.3. Граничне вриједности за квалитет воде, у складу са Правилником о условима испуштања отпадних вода у површинске воде („Службени гласник Републике Српске“, број 44/01):

Редни број	Параметар	Јединица мере	Гранична вредност
1.	Температура воде	°C	30
2.	pH		6,5-9,0
3.	Алкалитет	mg. CaCO ³ /l	-
4.	Електропроводљивост	μS/cm	-
5.	Остатак испарења-укупни	mg/l	-
6.	Остатак-нефилтрабилни	mg/l	35
7.	Остатак-филтрабилни	mg/l	-
8.	Суспендоване материје по <i>Imhoff-u</i>	ml taloga/l	0,5
9.	Растворени кисеоник	mg/l	-
		% засићења	
10.	НРК	mg/l	125
11.	ВРК ₅	mg/l	25
12.	Амонијачни азот	mg/l	10
	Амонијак	mg/l	-
13.	Нитритни азот	mg/l	1
14.	Нитратни азот	mg/l	10
15.	Укупни азот	mg/l	15
16.	Укупни фосфор	mg/l	3
17.	Масти и уља	mg/l	-
18.	Гвожђе	mg/l	2 000
19.	Кадмијум	mg/l	10
20.	Манган	mg/l	500
21.	Никл	mg/l	10
22.	Олово	mg/l	10
23.	Укупни хром	mg/l	100
24.	Цинк	mg/l	1 000

Параметри и класе квалитета површинских вода:

Параметар	Класа квалитета површинских вода				
	I	II	III	IV	V
рН – вриједност	6,8–8,5	6,8–8,8	6,5-9,0	6,5–9,5	<6,5;>9,5
Алкалитет, као CaCO ₃ g/m ³	>175	175-150	150-100	100-50	<50
Укупна тврдоћа, као CaCO ₃ , g/m ³	>160	160-140	140-100	100-70	<70
Електропроводљивост, µS/cm	<400	400-600	600-800	800-1500	>1500
Укупне чврсте материје, g/m ³	<300	300-350	350-450	450-600	>600
Укупне сусп.материје, g/m ³	<2	2-5	5-10	10-15	>15
Растворени кисеоник, g/m ³	>7	7-6	6-4	4-3	<3
Засићеност кисеоником, %	80-100	80-70	70-50	50-20	<20
Презасићеност кисеоником		110-120	120-130	130-150	>150
БПК5 при 20°C, g O ₂ /m ³	<2	2-4	4-7	7-15	>15
ХПК из KMnO ₄ , g O ₂ /m ³	<6	6-10	10-15	15-30	>30
Амонијачни азот, g/m ³	<0,1	0,1-0,2	0,2-0,4	0,4-1,0	>1,0
Нитритни азот, g/m ³	<0,01	0,01-0,03	0,03-0,05	0,05-0,2	>0,2
Нитратни азот, g/m ³	<1	1-6	6-12	12-30	>30
Фосфор, g/m ³	<0,01	0,01-0,03	0,03-0,05	0,05-0,1	>0,1
РАН, mg/m ³	<0,1	0,1-0,2	0,1-0,2	0,2-0,5	>0,5
PCBs, mg/m ³	<0,01	<0,02	0,02-0,04	0,04-0,06	>0,06
Фенолни индекс, mg/m ³	<1	1-3	3-5	5-10	>10
Минерална уља, mg/m ³	<10	10-20	20-50	50-100	>100
Детерџенти, mg/m ³	<100	100-200	200-300	300-500	>500
Гвожђе, mg/m ³	<100	100-200	200-500	500-1000	>1000
Манган, mg/m ³	<50	50-100	100-200	200-400	>400
Олово, mg/m ³	<0,1	0,1-0,5	0,5-2	2-5	>5
Калијум, mg/m ³	-	0,05-1	1-2	2-5	>5
Арсен, mg/m ³	<10	10-20	20-40	50-70	>70
Укупни хром, mg/m ³	<5	5-15	15-30	30-50	>50
Сулфати, g/m ³	<50	50-75	75-100	100-150	>150
Хлориди, g/m ³	<20	20-40	40-100	100-200	>200
Флуориди, g/m ³	<0,5	0,5-0,7	0,7-1,0	1,0-1,7	>1,7
Укупни колиформи, N/100ml	<50	50-5000	5*103- 5*104	5*104- 5*105	>105

5. Мониторинг

5.1. Одговорно лице постројења дужно је проводити мониторинг загађујућих материја на сљедећи начин:

МХЕ „Војскова“		План мониторинга	
	Аспект животне средине	Закон / Пропис	Учесталост
1.	МОНИТОРИНГ ЕМИСИЈЕ БУКЕ	Правилник о дозвољеним границама интензитета звука и шума („Службени лист БиХ“, број 46/89).	Једном у току изградње постројења. Једном у три године у току експлоатације постројења.
2.	МОНИТОРИНГ КВАЛИТЕТА ВОДЕ	Правилник о условима за испуштање отпадних вода у површинске воде („Службени гласник Републике Српске“, број 44/01).	Једном за вријеме извођења грађевинских радова (по један узорак прије и после захвата грађевинских радова). Два пута годишње у току експлоатације (након ремонта постројења или чишћења водозахвата).
	МОНИТОРИНГ ЕКОЛОШКИ ПРИХВАТЉИВОГ ПРОТОКА	Закон о водама („Службени гласник Републике Српске“, број 50/06).	Континуално
3.	МОНИТОРИНГ КВАЛИТЕТА ВАЗДУХА	Правилник о мјерама за спречавање и смањење загађивања ваздуха и побољшање квалитета ваздуха („Службени гласник Републике Српске“, број 3/15 и 51/15).	Једном у току изградње постројења. За вријеме експлоатације по налогу надлежног инспектора
4.	МОНИТОРИНГ КВАЛИТЕТА ЗЕМЉИШТА (на предметној локацији)	Закон о заштити природе („Службени гласник Републике Српске“, број 20/14).	У случају инцидентних ситуација
5.	МОНИТОРИНГ ПРАЂЕЊА НИВОА И ЈАЧИНЕ ЕЛЕКТРОМАГНЕТНОГ ЗРАЧЕЊА (на предметној локацији)	Правилник о изворима нејонизујућег зрачења од посебног интереса („Службени гласник Републике Српске“ број 112/05) Правилник о заштити од електромагнетских поља до 300 GHz („Службени гласник Републике Српске“, број 112/05)	Једном годишње за вријеме експлоатације
6.	МОНИТОРИНГ СТАЊА ОТПАДНИХ МАТЕРИЈА	Закон о управљању отпадом („Службени гласник Републике Српске“, број 111/13 и 106/15). Правилник о категорији, испитивању и класификацији отпада („Службени гласник РС“, број 19/15).	Према плану управљања отпадом

5.2. Инвеститор је дужан мониторинг вршити путем овлашћене институције, а извјештаје о извршеном мониторингу достављати надлежном еколошком инспектору.

5.3. Инвеститор је дужан без одлагања пријавити надлежном органу сваку случајну или непредвиђену незгуду или инцидент који значајно утиче на животну средину.

5.4. Одговорно лице постројења дужно је поступати по члану 8. Правилника о методологији и начину вођења регистра постројења и загађивача („Службени гласник Републике Српске“, број 92/07) и о томе извјештавати Републички хидрометеоролошки завод Републике Српске.

6. Саставни дио овог рјешења чине „Докази уз захтјев за издавање еколошке дозволе» израђени од овлашћене институције „ЕКОДОЗВОЛА“ д.о.о. Бања Лука.

7. Накнада за издавање еколошке дозволе обрачуната је и уплаћена у износу од 150,00 КМ.

8. Еколошка дозвола се издаје на период од пет година.

9. Министарство може извршити ванредну ревизију еколошке дозволе у случајевима утврђеним чл. 95. став 1. Закона о заштити животне средине.

Образложење

Дана 23.09.2016. године, подносилац захтјева Ђорђе Јеж, Приједор, предао је овом Министарству захтјев за издавање еколошке дозволе за МХЕ „Војскова“ на ријеци Војскова, на локацији к.ч. број 1306 к.о. Доњи Петровићи и к.ч. број 80 к.о. Арапуша, општина Крупа на Уни, инсталисане снаге 245,32 kW.

У складу с одредбом члана 85. Закона о заштити животне средине, уз захтјев су приложени Докази, које је према истој одредби израђени од „ЕКОДОЗВОЛА“ д.о.о. Бања Лука, институције овлашћене од овог Министарства за обављање дјелатности из области заштите животне средине.

Докази поднијети уз захтјев садрже елементе које прописује члан 85. став 1. Закона о заштити животне средине.

Уз Доказе прописане чланом 85. став 1. Закона о заштити животне средине приложено је Рјешење овог Министарства, број 15.04-96-159/15 од 09.03.2016. године, којим Инвеститор Ђорђе Јеж, Приједор, није обавезан спроводити процјену утицаја нити прибавити Студију утицаја на животну средину за МХЕ „Војскова“ на ријеци Војскова, општина Крупа на Уни, инсталисане снаге 245,32 kW. Такође, приложени су и Локацијски услови за изградњу предметне мале хидроелектране, број 03-364-7/2013 од 25.06.2015. године, издати од стране општине Крупа на Уни.

Предметна локација се налази на земљишту означеном као к.ч. број 1306 к.о. Доњи Петровићи и к.ч. бр 80 к.о. Арапуша, на ријеци Војскова у насељу Доњи Петровићи, општина Крупа на Уни. Локацији се приступа са регионалног пута Будимлић Јапра - Арапуша, преко колског прилаза који је на нивоу колотрага. Најближи стамбени објекат од машинске зграде се налази на удаљености од око 700 m, а од водозавхвата на удаљености од око 500 m. Сама локација будуће мини хидроелектране се налази на подручју Општине Крупа на Уни – село Доњи Петровићи уз путну комуникацију Општина Крупа на Уни – Босанка Крупа. Предметна локација се налази у сјеверно-западном дијелу општине Крупа на Уни, у руралном подручју у којем преовладавају пољупривредне површине, и веома мали број индивидуалних стамбених објеката. Парцелама се приступа са локалног приступног пута. У непосредној близини предметног објекта не налазе се објекти који су потенцијални загађивачи животне средине. У близини предметне локације нема изграђених: здравствених, стамбених, пословних, спортско рекреационих, културних, вјерских објеката, школа и дјечијих вртића.

Основни елементи предметне МХЕ су: водозахват, деривациони цјевовод и машинска зграда. Планирани водозахват је Тиролског типа и састоји се од преграде са каналом и решетком у кориту ријеке и таложнице, хоризонталних габарита водозавхвата: 28,35 x 4,80 m. Водозахват је ситуационо лоциран на самом уласку ријеке у кањонски дио, а висински је позициониран тако да се велике воде ријеке Војскове могу несметано евакуисати избјегавајући узводно плављење терена. Такође је предвиђен и отвор за испуштање биолошки прихватљивог протока. У склопу таложнице предвиђени су затварачи за испирање талоба (наноса), прелив, фина решетка и уливна грађевина деривационог цјевовода. Таложница се састоји од двије водне коморе да би се испоштовали пројектни критеријуми за прихватљив однос ширине и дужине таложнице, а све са циљем њеног правилног функционисања. Водне коморе су раздвојене преградним зидом на којем постоји прелив који служи за изједначавање нивоа воде у коморама. Нормални радни ниво у таложници, односно ката горње воде износи 222.50 mnm. Функција деривационог цјевовода је транспорт воде и концентрација пада од водозавхвата до машинске кућице. Због конфигурације терена (кањонски дио ријеке, доста неприступачно, чврста стијена) предвиђено је да деривациони цјевовод највећом дијелом буде надземни. Машинска зграда је предвиђена на излазу из кањонског дијела, тј. низводно од постојећег млина. Основни подаци о објекту: врста објекта – енергетски; карактер објекта – трајан; хоризонтални габарити: дужина деривационог цјевовода: 374 m; хоризонтални габарити водозавхвата су: 28,35 m x 4,80 m; хоризонтални габарит машинског постројења: 7,5 m x 8,0 m; ката горње воде: 222,50 mnm; ката доње воде: 197,00 mnm; спратност машинског постројења – приземље.

Водоснабдјевање предметног објекта мале хидроелектрана за санитарне потребе није предвиђено, обзиром да ће рад објекта бити потпуно аутоматизован и оспособљен за рад без посаде.

У окружењу нема изграђене канализационе мреже.

На локацији за изградњу мале хидроелектране МХЕ „Војскова“ не постоји електроенергетска инфраструктура која би ометала извођење планираних радова.

У окружењу нема изграђене топлификационе мреже.

На предметној локацији не постоји телекомуникациона инфраструктура која би ометала планирану изградњу.

У приложеној документацији је наведено да ће се утицаји огледати кроз утицаје у периоду изградње и утицаје у току експлоатације предметне МХЕ. Могући утицаји МХЕ се посебно очекују у периоду изградње, и то у виду аерозагађења (емисија штетних гасова, прашине из грађевинских машина), загађења водотока услед замућења приликом извођења радова, тј. ископу, насипању и одлагању материјала, као и у заузимању, загађењу и деградацији земљишта. На крају закључују, да су утицаји предметне МХЕ на животну средину такви, да се предузетим мјерама у фази градње и експлоатације објекта налазе у прихватљивим границама, те овако описаним процесом рада може постићи заштита животне средине током изградње и експлоатације постројења, па се негативан утицај на животну средину може свести на прихватљив ниво.

Надаље, у складу с одредбом члана 85. Закона о заштити животне средине у дневном листу „Блиц“, дана 08.10.2016. године објављено је обавјештење о поднесеном захтјеву за издавање еколошке дозволе, а документација је достављена општини Крупа на Уни, дана 10.10.2016. године, ради увида заинтересоване јавности.

У Законом одређеном року, дана 17.11.2016. године, Министарству је достављено мишљење општине Крупа на Уни, број 03-365-1.3/16, са мишљењима мјесних заједница Доњи Петровићи и Осредак, као и мјесне заједнице Средњи Дубовик.

У Мишљењу Општине Крупа наводи се да прегледом приложених Доказа уз захтјев за издавање еколошке дозволе за МХЕ „Војскова“ на ријеци Војскова, као и мишљењима надлежних институција констатују следеће:

1. У Доказима на страни 16. Опис стања локације на којој се постројење налази наведено је да на сусједним парцелама нема изграђених објеката што није тачно. Непосредно испод будућег водозахвата налази се воденица која је у функцији и која служи за неколико мјесних заједница, а која за становништво наше општине има стратешки интерес.
2. Примјећујемо да се питање постојеће воденице такође врло ријетко или скоро никако не спомиње нити у мишљењима других институција чије је мишљење саставни дио Доказа уз захтјев.
3. Такође, нити у закључку за издавање водних смјерница се ни једном рјечју не спомиње постојећа воденица као ни то да се мора кроз техничка рјешења омогућити њено несметано функционисање.

На крају закључују да су у свом мишљењу број 03-365-1/15 од 29.12.2015. године такође инсистирали, између осталог, на питању водонеице с обзиром да се она кроз документе скоро и не спомиње.

Уз мишљење Општинске управе Општине Крупа на Уни достављен је допис - мишљење мјесне заједнице Доњи Петровићи и Осредак у коме се наводи да су Докази уз захтјев за издавање еколошке дозволе свеобухватни, али са недовољно назначеном чињеницом која мјештанима Мјесне заједнице Доњи Петровићи и Осредак значи много а то је да на предметној локацији непосредно низводно од водозахвата постоји воденица коју су мјештани градили властитим средствима осамдесетих година и која је још увијек у функцији и служи мјештанима ове и сусједних мјесних заједница за њихове потребе. Даље наводе да од надлежног Министарства траже да ову чињеницу узме у обзир, те да приликом издавања еколошке дозволе нагласи неопходност задржавања у функцији постојеће воденице, а што је њихов стратешки интерес. На крају закључују да се надају да ће њихове примједбе бити уважене у поступку издавања еколошке дозволе.

Мјесна заједница Средњи Дубовик у свом мишљењу број 11/16 наводи да је упознато са пројектом изградње МХЕ „Војскова“ инвеститора Ђорђе Жеж из Приједора и са

Доказима који су приложени уз захтјев за издавање еколошке дозволе. Наводе да су мишљења дали сви релевантни фактори, стручно свако из своје области, и на њих немају примједби. Једина ствар која становнике Мјесне зајенице Средњи Дубовик занима јесте да им се кроз техничка рјешења омогући функционисање постојећег млина којег су правили властитим средствима заједно са сусједном мјесном заједницом Доњи Петровићи и Осредак, а који им и данас служи за потребе и која се налази на траси будућег цјевовода и машинско постројење непосредно испод водозахвата. Такође, захтјевају да им се омогући приступни пут млину као и до сада. На крају закључују да се надају да ће њихове примједбе бити уважене у поступку издавања еколошке дозволе.

Примједбе и мишљења су размотрени од стране овог Министарства. С тим у вези, дана 23.11.2016. године, Министарство је затражило од овлаштене институције „ЕКОДОЗВОЛА“ д.о.о. Бања Лука да у року од 15 дана изврши употпуну Доказа уз захтјев за издавање еколошке дозволе, са конкретним одговорима на примједбе и мишљења благовремено достављених Министарству.

Поступајући по обавијести Министарства, дана 28.11.2016. године овлаштена институција „ЕКОДОЗВОЛА“ д.о.о. Бања Лука доставила је допуњене Доказе уз захтјев за издавање еколошке дозволе, у којима се наводи да су примједбе основане, предложене мјере заштите животне средине и инфраструктуре на предметној локацији, а што је и наложено овим рјешењем.

Цијенећи да су докази израђени у складу са одредбама члана 85. Закона о заштити животне средине, као и чињеницу да се реализацијом мјера утврђених овим рјешењем утицаји на животну средину могу свести у дозвољене мјере, Министарство је на основу члана 90. Закона о заштити животне средине одлучило као у диспозитиву рјешења.

Накнада у износу од 150,00 КМ наплаћена је у складу Законом о административним таксама („Службени гласник Републике Српске“, број 100/11, 103/11 и 67/13).

Ово рјешење је коначно у управном поступку, те против њега није допуштена жалба, али се може покренути управни спор подношењем тужбе Окружном суду у Бањој Луци у року од 30 дана од пријема овог рјешења. Тужба се предаје у два истовјетна примјерка таксирана са 100 КМ судске таксе непосредно Суду или му се препоручено шаље поштом.

Уз тужбу се прилаже ово рјешење у оригиналу или препису.

МИНИСТАР

Сребренка Голић

Достављено:

1. Инвеститору, Ђорђе Јеж, Приједор
2. Одјељењу за просторно ... општина Крупа на Уни
3. Републичком еколошком инспектору
4. Евиденцији
5. а/а